

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 106/2026-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., Zámocká 5, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 TdoVS 5/2025 z 27. mája 2025 a proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 TdoVS 5/2025 prijatému na neverejnom zasadnutí 20. mája 2025, ktoré bolo oznámené sťažovateľovi vyrozumiením o zvolenom procesnom postupe sp. zn. 2 TdoVS 5/2025 z 21. mája 2025, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoVS 5/2025 z 27. mája 2025 a rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoVS 5/2025 prijatým na neverejnom zasadnutí 20. mája 2025, ktoré bolo oznámené sťažovateľovi vyrozumiením o zvolenom procesnom postupe sp. zn. 2 TdoVS 5/2025 z 21. mája 2025. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z 27. mája 2025 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, aby zrušil napadnuté rozhodnutie oznámené sťažovateľovi vyrozumiením z 21. mája 2025 a aby mu priznal náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na podklade obžaloby podanej prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky JUDr. Ondrejom Repom, PhD., sa na Špecializovanom trestnom súde vedie trestné konanie proti sťažovateľovi pod sp. zn. 7T 1/2022, pričom v trestnej veci aktuálne rozhoduje senát v zložení JUDr. Ján Hrubala (predseda senátu), JUDr. Ján Giertli a JUDr. Rastislav Stieranka (členovia senátu).

3. Sťažovateľ ako obžalovaný podaním zo 4. decembra 2024 označeným ako „*Výzva na prijatie opatrení na rešpektovanie prezumpcie nevinny*“ vyzýval na prijatie opatrení na rešpektovanie prezumpcie nevinny v zmysle práva Únie, a to najmä čl. 48 ods. 1 charty a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (ďalej len „smernica“), ktorú predovšetkým odôvodnil odkazmi na medializáciu predmetnej trestnej veci politikmi zo strany OLANO a Za ľudí, osobitne bývalým predsedom vlády Slovenskej republiky Igorom Matovičom. V predmetnom podaní poukazoval na pozitívny záväzok štátu prijať vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že pri poskytovaní informácií médiám orgány verejnej moci nebudú označovať podozrivé ani obvinené osoby za vinné, kým im nebola preukázaná vina zákonným spôsobom. Členské štáty by preto mali informovať orgány verejnej moci o tom, že pri poskytovaní alebo zverejňovaní informácií médiám je dôležité náležite prihliadať na prezumpciu nevinny, a to bez zásahu do vnútroštátnych právnych predpisov na ochranu slobody tlače a iných médií. Smernica teda ukladá pozitívny záväzok členskému štátu prijať vhodné opatrenia v prípade porušenia prezumpcie nevinny s tým, že výber týchto vhodných opatrení je ponechaný na úvahu členským štátom.

4. Na uvedené podanie reagoval senát špecializovaného súdu na hlavnom pojednávaní v predmetnej trestnej veci „*zjednodušene tak, že súd nemá vnútroštátne opatrenie na zabezpečenie prezumpcie nevinny.*“.

5. Sťažovateľ podal 9. decembra 2024 námietku zaujatosti proti senátu z dôvodu, že vymedzený postup považoval za jasnú podporu Igora Matoviča, čo následne preukazuje politizáciu trestného procesu. Relevantné je aj to, že prokurátor žiadal vykonať tlačové vyhlásenia Igora Matoviča ako dôkaz v konaní. Z uvedeného je zjavná zaujatosť namietaných sudcov v snahe nezakročiť proti politikovi a bývalému predsedovi vlády a ministrovi financií, ktorý svojimi výrokmi jasne zasahoval do trestného konania porušovaním prezumpcie nevinny.

6. O námietke zaujatosti rozhodol špecializovaný súd uznesením sp. zn. 7T/1/2022 z 10. decembra 2024 tak, že JUDr. Jána Hrubalu, predsedu senátu, a JUDr. Jána Giertliho, člena senátu, podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku nevyлúčil z úkonov v trestnej veci sp. zn. 7T/1/2022.

7. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť. Vec bola predložená na rozhodnutie najvyššiemu súdu a bola vedená pod sp. zn. 5 Tost/1/2025, pričom o nej mal rozhodnúť senát v zložení JUDr. Peter Štíft (predseda senátu) a JUDr. Martin Bargel a JUDr. Marián Mačura (členovia senátu).

8. Dňa 16. januára 2025 podal sťažovateľ námietku zaujatosti proti JUDr. Petrovi Štíftovi a JUDr. Jurajovi Klimentovi. Ďalším podaním sťažovateľ uplatnil námietky zaujatosti proti JUDr. Martinovi Bargelovi a JUDr. Mariánovi Mačurovi. Je potrebné uviesť, že JUDr. Martin Bargel nastúpil ako člen senátu po JUDr. Jurajovi Klimentovi, ktorý bol vylúčený iným senátom na základe svojho vlastného oznámenia o zaujatosti.

9. O týchto námietkach zaujatosti rozhodol senát najvyššieho súdu uznesením sp. zn. 5Tost/1/2025 z 18. februára 2025 tak, že JUDr. Petra Štífta, predsedu senátu, a JUDr. Martina Bargela, člena senátu, podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku nevyлúčil z úkonov v trestnej veci vedenej

na najvyššom súde pod sp. zn. 5Tost/1/2025 a súčasne nekonal o námietke zaujatosti smerujúcej proti JUDr. Mariánovi Mačurovi.

10. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej mal rozhodovať päťčlenný senát najvyššieho súdu pod sp. zn. 2 TdoVS 5/2025, pričom sťažovateľ 29. apríla 2025 podal námietku zaujatosti proti JUDr. Patrikovi Príbelskému, JUDr. Petrovi Kaňovi, JUDr. Emilovi Klemaničovi a JUDr. Beate Javorkovej. Uviedol, že JUDr. Patrik Príbelský rozhodoval o sťažovateľovi vo väzobných veciach spolu s JUDr. Martinom Bargelom. Ak je teda prítomná námietka zaujatosti proti JUDr. Martinovi Bargelovi z titulu existencie väzobných rozhodnutí, tak tieto JUDr. Martin Bargel spolurozhodoval s JUDr. Patrikom Príbelským. Vo vzťahu k iným sudcom sťažovateľ videl zaujatosť v tom, že ak títo sudcovia majú posúdiť námietku zaujatosti proti JUDr. Petrovi Štiftovi z titulu jeho vzťahu synovca k obhajcovi sťažovateľa s ohľadom na mincové transakcie, tak títo sudcovia už totožnú námietku posudzovali v inom prípade.

11. O tejto námietke sťažovateľa senát pod sp. zn. 2 TdoVS 5/2025 nekonal, pričom toto rozhodnutie prijal na neverejnom zasadnutí 20. mája 2025 a oznámil ho vyrozumiením z 21. mája 2025.

12. Následne senát 2TdoVS napadnutým uznesením z 27. mája 2025 zamietol sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

13. Sťažovateľ ku dňu spísania tejto ústavnej sťažnosti neregistruje rozhodnutie vo veci sp. zn. 5Tost/1/2025.

II.

Argumentácia sťažovateľa

14. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka porušenia označených práv podľa ústavy, charty a dohovoru napadnutými rozhodnutiami najvyššieho súdu. Podľa sťažovateľa najvyšší súd neprijal adekvátne opatrenia na zabezpečenie prezumpcie neviny v prebiehajúcom trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi a ďalším obvineným. O jednej z námietok zaujatosti sťažovateľa najvyšší súd nerozhodol, čím znemožnil, aby sťažovateľ proti rozhodnutiu podal opravný prostriedok.

15. Sťažovateľ poukázal na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Petriková proti Slovensku z 25. novembra 2022, v ktorom ESLP založil svoju právomoc pri posúdení nestrannosti sudcov ústavného súdu rozhodujúcich o námietke zaujatosti, a to ešte pred právoplatným skončením veci.

16. Je potrebné tiež vychádzať z čl. 4 ods. 2 smernice, ktorý ukladá členským štátom zabezpečiť prezumpciu neviny v súlade čl. 10 tejto smernice. Článok 10 smernice pritom garantuje opravný prostriedok. Nemožno akceptovať, aby opravným prostriedkom na rešpektovanie prezumpcie neviny bolo odvolanie v merite veci či dovolanie alebo nasledujúca ústavná sťažnosť. S ohľadom na samotnú povahu práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru v zmysle judikatúry ESLP je potrebné zabezpečiť rešpektovanie prezumpcie neviny ihneď v priebehu trestného konania a tento opravný prostriedok nesmie byť závislý od výsledku súdneho konania. Opačný prístup by znamenal porušenie samotnej prezumpcie neviny (Gutsanovi proti Bulharsku, č. 34529/10 z 15. 10. 2013), a preto ani odvolanie proti meritórnemu rozsudku nemôže splniť svoj účel, keďže ním nie je možné

zabezpečiť nápravu porušenia prezumpcie neviny (Kasatkin proti Rusku, č. 53672/14 z 22. 6. 2021, body 20 – 24).

17. Povinnosť zabezpečiť rešpektovanie prezumpcie neviny v priebehu konania podporne vyplýva aj z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie [ďalej len „Súdny dvor“ (m. m. rozsudok z 10. 11. 2022, DELTA STROJ 2003, C-203/21, body 59 a 64)]. Aj judikatúra Súdneho dvora teda vychádza z toho, že zabezpečenie opravného prostriedku na rešpektovanie prezumpcie neviny po právoplatnosti rozhodnutia nemá praktický zmysel.

18. Z vymedzených dôvodov je podľa sťažovateľa daná právomoc ústavného súdu v danej veci. Ak by ústavný súd bol opačného názoru, sťažovateľ argumentuje, že vymedzené okolnosti predstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 132 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktoré umožňujú ústavnému súdu vec prejednať bez toho, aby sťažovateľ vyčerpal opravné prostriedky.

19. V prvom rade sťažovateľ namieta, že vyrozumením senát rozhodol sám o sebe, a to bez toho, aby sa vykonal nezávislý prieskum súdnou inštanciou. Nekonanie o námietke zaujatosti nebolo možné odôvodniť odkazom na § 32 ods. 6 Trestného poriadku, keďže senát 2TdoVS s konečnou platnosťou rozhodol sám o sebe, čím bol porušený právny princíp, podľa ktorého nikto nemôže byť sudcom vo vlastnej veci. Vyrozumenie navyše nie je nijako odôvodnené, preto nie je zrejmé, akú alternatívu predkladanú právnou normou v § 32 ods. 6 Trestného poriadku uplatnil senát pri nekonaní o námietke zaujatosti. Týmto došlo k obídenu základného zmyslu a účelu konania o námietke zaujatosti.

20. Sťažovateľ poukazuje na to, že takú istú námietku zaujatosti (aká bola uplatnená proti sudcom päťčlenného senátu) tento päťčlenný senát vecne prejednal napadnutým uznesením vo vzťahu k JUDr. Petrovi Štíftovi a JUDr. Martinovi Bargelovi. Ak päťčlenný senát najvyššieho súdu zastával názor, že o námietke nie je potrebné rozhodovať v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku, nemal preto vydať napadnuté rozhodnutie, ale mal zrušiť uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Tost/1/2025 z dôvodu, že napadnuté uznesenie nemalo byť vydané a o námietke sa nemalo konať postupom podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku. Ide preto o vnútorne protirečivý postup päťčlenného senátu najvyššieho súdu. Ťažisko námietok zaujatosti smerujúce proti namietaným sudcom senátu 2TdoVS bolo v podstate identické ako v prípade namietaných členov senátu 5Tost, preto senát 2TdoVS vyrozumením vlastne prejednal svoje rozhodnutie, a to napadnuté uznesenie z 27. mája 2025.

21. Námietku zaujatosti proti JUDr. Patrikovi Príbelskému (člen senátu 2TdoVS) odôvodnil tým, že predmetom sťažnostného konania bolo posúdenie zaujatosti okrem iných aj JUDr. Martina Bargela z titulu porušenia práva sťažovateľa na osobnú slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, ktoré konštatoval nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 523/2021-44 z 12. novembra 2021. Porušenie ústavných práv sťažovateľa je preto dôvodom, ktorý na základe judikatúry ESLP (m. m. Hauschildt proti Dánsku, č. 10486/83 z 24. 5. 1989, body 49 – 52) má za následok stratu objektívnej nestrannosti namietaného sudcu JUDr. Martina Bargela. Sťažovateľ vo vzťahu k JUDr. Martinovi Bargelovi namieta jeho zaujatosť v súvislosti s väzobnými rozhodnutiami (uznesenia sp. zn. 5Tost/11/2021 z 8. marca 2021, sp. zn. 1Tost/4/2021 z 1. júna 2021, sp. zn. 5Tost/50/2021 zo 14. septembra 2021, sp. zn. 1Tost/35/2011 zo 4. novembra 2021

a sp. zn. 1Tost/37/2021 z 30. novembra 2021). V prípade troch rozhodnutí sa zúčastnil rozhodovania aj sudca JUDr. Patrik Príbelský (uznesenia sp. zn. 1Tost/4/2021 z 1. júna 2021, sp. zn. 1Tost/35/2011 zo 4. novembra 2021 a sp. zn. 1Tost/37/2021 z 30. novembra 2021). V súvislosti s uznesením sp. zn. 1Tost/35/2011 zo 4. novembra 2021 ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 523/2021-44 z 12. novembra 2021 rozhodol, že boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Na prijatí predmetného uznesenia sa podieľal aj sudca JUDr. Patrik Príbelský, pričom senát rozhodol jednomyseľne.

22. Sudca JUDr. Patrik Príbelský mal byť z konania vylúčený pre pomer k veci, lebo by vlastne rozhodoval sám o sebe. JUDr. Patrik Príbelský nemohol objektívne sám vo veci rozhodnúť, keďže námietky smerujúce proti sudcovi JUDr. Martinovi Bargelovi sa prirodzene vzťahovali i na neho. Táto okolnosť (v spojitosti s nálezom o porušení ľudských práv) preto narušila objektívnu nestrannosť JUDr. Patrika Príbelského. Objektívnemu pozorovateľovi sa nemôže javiť, že by tento sudca mohol rozhodnúť o tejto otázke nestranne, keďže jeho rozhodovanie bude spojené s obhajobou vlastného rozhodnutia.

23. V rozhodnutí Indra proti Slovensku, č. 46845/99 z 1. februára 2005 ESLP rozhodol o porušení čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu zaujatosti sudcu založenej výlučne na tom, že namietaný sudca rozhodoval v súvisiacom konaní, čo by mohlo viesť k tomu, že by mal prehodnocovať svoje právne názory vyslovené v predchádzajúcom rozhodnutí (m. m. rozsudok ESLP vo veci Scerri proti Malte, č. 36318/18 zo 7. 7. 2020, bod 78).

24. Je nepochybné, že JUDr. Patrik Príbelský by musel prehodnocovať svoje názory, ktoré prijal vo väzobných rozhodnutiach spoločne s JUDr. Martinom Bargelom. JUDr. Patrik Príbelský sa sám dopustil rovnakého procesného postupu, ktorý sa vyčítal v sťažnostnom konaní JUDr. Martinovi Bargelovi, a to že akceptoval vymyslenú škodu prokurátorom. Nastala teda situácia, že námietka zaujatosti proti sudcom päťčlenného senátu bola týmto senátom vyhodnotená ako nespôsobilá v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku a súčasne ten istý senát tú istú námietku proti JUDr. Martinovi Bargelovi posúdil ako spôsobilú, ale nie dôvodnú, a to tým, že ju prejednal. Ide o zrejmu vnútornú protirečivosť postupov najvyššieho súdu.

25. Súdny dvor v rozsudku C-369/23 (Vivacom Bulgaria EAD) z 19. decembra 2024 uviedol, že požiadavka objektívnej nestrannosti súdu je zachovaná i v prípade, ak o náhrade škody rozhodne súd, ktorý síce spôsobil škodu, avšak v inom zložení sudcov (osobitne bod 50). V aktuálne prerokúvanej veci táto podmienka nie je naplnená, keďže práve namietaný sudca JUDr. Patrik Príbelský prijal rozhodnutia, ktoré sú nesprávne.

26. Súdny dvor v bode 47 vo veci Vivacom uviedol, že samotná skutočnosť, že viaceré rozhodovacie zloženia súdu sú postupne poverené rozhodovaním v sporoch týkajúcich sa odlišných právnych otázok vyplývajúcich z tej istej situácie, nepostačuje na vyvolanie oprávnených pochybností u osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o nezávislosť alebo nestrannosť tohto súdu v každej z týchto vecí. Napokon v bode 48 Súdny dvor poukazuje na stanovisko generálnej advokátky, ktorá uviedla, že z rozsudkov ESLP vo veci San Leonard Band Club proti Malte z 27. júla 2004 a vo veci Scerri proti Malte zo 7. júla 2020, naopak, vyplýva, že v prípade, ak by sa tí istí sudcovia mali v danom konaní vyjadriť k otázke, či sa dopustili nesprávneho výkladu alebo uplatnenia práva v predchádzajúcom rozhodnutí, malo by sa konštatovať porušenie čl. 6 dohovoru.

27. Na tomto podklade teda nie je objektívne nestranný ani JUDr. Patrik Príbelský a ani JUDr. Martin Bargel, keďže tento dôvod zaujatosti je možné vidieť i v jeho prípade. Sudca JUDr. Patrik Príbelský pri rozhodovaní o sťažnosti vlastne obhajoval vlastné rozhodnutia, ktorými nesprávne ustálil normatívny znak (škoda veľkého rozsahu). Senát 5 Tost uznesením z 18. februára 2025 prejednal námietku zaujatosti proti JUDr. Martinovi Bargelovi, preto bolo dôvodné rozhodnúť aj o námietke proti JUDr. Patrikovi Príbelskému päťčlenným senátom. Sudca JUDr. Patrik Príbelský (rovnako ako sudca JUDr. Martin Bargel) zlyhal v oblasti ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa, čo zakladalo dôvod jeho zaujatosti, a to s poukazom na nedostatok objektívnej nestrannosti.

28. Samotná skutočnosť, že sa sudca v prípravnom konaní podieľal na vydaní rozhodnutí, sama osebe ešte nediskvalifikuje sudcu z ďalšieho rozhodovania (m. m. Nortier proti Holandsku, č. 13924/88 z 24. 8. 1993, bod 33), avšak rozhodovanie o predĺžení väzby jednoznačne diskvalifikuje sudcu z ďalšieho konania (m. m. Hauschildt proti Dánsku, č. 10486/83 z 24. 5. 1989, body 49 – 52). O to viac je daný dôvod vylúčenia v prípade, ak sudca poruší ústavné práva obvineného, čo bolo dané v prípade sudcu JUDr. Patrika Príbelského, ktorý *„ustálil absurdný dôvod útekovvej väzby sťažovateľa, ktorý evidentne neobstál v teste ústavnosti.“*

29. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že sudca JUDr. Patrik Príbelský, ako aj sudcovia JUDr. Martin Bargel a JUDr. Peter Štíft akceptovali výšku škody v astronomickej výške (stanovenú prokurátorom JUDr. Ondrejom Repom, PhD.) bez znaleckého skúmania alebo bez iného dôkazu. JUDr. Patrik Príbelský spolu s JUDr. Martinom Bargelom rozhodli uznesením sp. zn. 1Tost/35/2011 zo 4. novembra 2021, v ktorom konštatovali dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku, a to bez akéhokoľvek relevantného dôkazu. Základným predpokladom tejto právnej kvalifikácie je pritom existencia majetkovej škody, ku ktorej nemali žiaden dôkaz. V aktuálnej fáze konania *„je dôvodné konštatovať, že sa jednalo o vymyslenú škodu, čo potvrdzuje i postoj prokurátora ohľadom zníženia výšky škody zo 100% na 1,4%...“*.

30. Sťažovateľ poukazuje na časť odôvodnenia uznesenia sp. zn. 1Tost/14/2021 z 1. júna 2021, pričom z tohto uznesenia je zjavné, že aj sudca JUDr. Patrik Príbelský si bol vedomý nevyhnutnosti znaleckého dokazovania pri stanovení tohto normatívneho znaku, avšak bez akéhokoľvek relevantného odôvodnenia dospel k záveru o naplnení škody minimálne vo výške 133 000 eur (v čase rozhodovania hranica pre naplnenie škody veľkého rozsahu). Podobnú metodológiu uplatňuje aktuálne aj prokurátor JUDr. Ondrej Repa, PhD., ktorý vyjadruje presvedčenie o naplnení minimálnej výšky škody 650 000 eur (aktuálny zákonný limit pre naplnenie škody veľkého rozsahu). Uvedené *„postupy súdu či prokurátora, ktorí vyjadrujú svoje presvedčenie o naplnení minimálnej výšky škody podľa aktuálnej právnej úpravy bez akéhokoľvek dôkazu... je potrebné... hodnotiť ako prejav jasnej zaujatosti.“*

31. Sudca JUDr. Martin Bargel pri preukazovaní nezaujatosti odkazoval na uznesenie sp. zn. 1Tost/37/2021 z 30. novembra 2021, ktorým bol sťažovateľ prepustený z väzby. Toto uznesenie však zakladalo dôvod zaujatosti vo vzťahu k JUDr. Martinovi Bargelovi a JUDr. Patrikovi Príbelskému, keďže napriek prepusteniu sťažovateľa z väzby senát zotrval na naplnení dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku, a to vrátane naplnenia škody veľkého rozsahu ako normatívneho znaku, a to napriek tomu,

že „obhajoba predložila znalecký posudok JHS, s.r.o., ktorý konštatoval neexistenciu škody, pričom vo vtedajšom štádiu konania orgány činné v trestnom konaní nedisponovali žiadnym znaleckým posudkom alebo aspoň kvalifikovaným odhadom.“. Uvedení sudcovia teda favorizovali argumentáciu prokurátora, a to bez akýchkoľvek dôkazov. Tieto skutočnosti preto jasne preukazujú zaujatosť sudcov JUDr. Patrika Príbelského a JUDr. Martina Bargela, preto vyrozumienie nemôže obstať.

32. Sťažovateľ tiež namietal zaujatosť sudcov JUDr. Emila Klemaniča, JUDr. Petra Kaňu, JUDr. Jany Kostolanskej a JUDr. Beaty Javorkovej, a to z dôvodu ich rozhodovania o námietke zaujatosti obvinenej [REDAKOVANÉ] proti JUDr. Petrovi Štiftovi v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 2TdoVS/6/2024. Títo sudcovia rozhodli uznesením sp.zn.2TdoVS/6/2024 zo 6. marca 2025, ktorým zamietli sťažnosť obvinenej [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5Tdo/63/2024 z 13. novembra 2024 o nevyklúčení JUDr. Petra Štifta. Uvedená obvinená pritom podobne namietala zaujatosť JUDr. Petra Štifta na podklade jeho vzťahu k advokátovi [REDAKOVANÉ] z titulu „mincových transakcií“. Uznesenie sp. zn. 2TdoVS/6/2024 zo 6. marca 2025 prijali aj sudcovia JUDr. Emil Klemanič, JUDr. Peter Kaňa, JUDr. Jana Kostolanská a JUDr. Beata Javorková a tí istí sudcovia mali rozhodovať o totožnej námietke sťažovateľa v tomto sťažnostnom konaní, preto bola daná ich zaujatosť (pre pomer k veci), a to pre potrebu zachovania ich súladu so svojím predošlým rozhodnutím (m. m. Indra proti Slovensku z 1. 2. 2005 a Scerri proti Malte zo 7. 7. 2020, bod 78). Napadnuté vyrozumienie a ani napadnuté uznesenie preto nemohli obstať.

33. Napadnuté uznesenie síce bolo odôvodnené, avšak rozhodne nie ústavne akceptovateľne. Napríklad k námietke, že sudca JUDr. Martin Bargel akceptoval vymyslenú škodu prokurátorom, napadnuté uznesenie reagovalo tak, že tento sudca rozhodoval vo väzobnej veci a o škode sa bude rozhodovať v merite veci. Uvedené však neobstojí, keďže sťažovateľ v úvodnej fáze bol stíhaný len pre trestný čin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku, ktorého základným znakom je vznik škody. Bez škody nemožno uvažovať o trestnosti, a teda ani o väzbe.

34. Na danom základe pritom sťažovateľ namietal zaujatosť sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Petra Štifta, ktorí tiež vydali neústavné rozhodnutie o väzbe sťažovateľa (uznesenie sp. zn. 5Tost/11/2021 z 8. marca 2021), v ktorom bez dôkazu akceptovali astronomickú výšku škody uvedenú prokurátorom bez akéhokoľvek dôkazného podkladu. Prijali pritom „zjavne nelogickú“ argumentáciu, že škoda je daná súčtom fakturácií spoločnosti ALLEXIS, s.r.o., Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky. Títo sudcovia preto nebudú nestranní, ak budú posudzovať námietku zaujatosti vo vzťahu k JUDr. Jánovi Hrubalovi založenú na jeho postupe týkajúcom sa porušovania práv obžalovaných pri zmene právnej kvalifikácie, a to z dôvodu prijatia nelogického právneho názoru, podľa ktorého výška fakturovaných plnení spoločnosťou ALLEXIS, s.r.o., predstavuje výšku škody, a to za situácie, ak výsledky prípravného konania (v čase ich rozhodovania) preukázali, že spoločnosť ALLEXIS, s.r.o., dodala predmetné softvéry. JUDr. Martin Bargel tiež rozhodol uznesením sp. zn. 1Tost/35/2011 zo 4. novembra 2021, v ktorom bez relevantného dôkazu konštatoval dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku.

35. Rovnako sa najvyšší súd v napadnutom uznesení nevysporiadal s ďalšími časťami námietky zaujatosti proti JUDr. Petrovi Štiftovi. Vo svojej sťažnostnej argumentácii poukazoval sťažovateľ

na rozhodnutia najvyššieho súdu (sp. zn. 1TdoVS/2/2020 z 20. januára 2021) a tiež ústavného súdu (sp. zn. I. ÚS 79/2024 z 23. mája 2024), v zmysle ktorých k vylúčeniu sudcu dovolacieho súdu dochádza nielen vtedy, ak sa ako sudca súdu iného stupňa zúčastnil rozhodovania v merite veci (o vine, treste, ochrannom opatrení, náhrade škody), ale aj vtedy, ak sa zúčastnil na rozhodovaní o čiastkovej – nemeritórnej otázke (napr. o väzbe, vylúčení sudcu, odňatí a prikázaní veci), ktorá formálno-právne zodpovedá niektorému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku a zároveň má byť predmetom dovolacieho prieskumu v tej istej veci. K tejto judikatúre senát 5Tost neuviedol nič.

36. Je zrejmé, že sudca JUDr. Peter Štíft sa zúčastnil rozhodovania v sťažnostnom konaní o námietke zaujatosti proti JUDr. Jánovi Hrubalovi (uznesenie sp. zn. 5Tost/6/2022), preto nemôže byť považovaný za nestranného, čo vyplýva z uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu a ústavného súdu.

37. Podstatou druhej námietky zaujatosti je príbuzenský pomer JUDr. Petra Štífta k advokátovi [REDAKOVANÉ]. Túto námietku zaujatosti videli obžalovaní v pomere namietaného sudcu k ich obhajcovi JUDr. Michalovi Mandzákovi. Jej podstata spočíva v tom, že v súvislosti s mincovými transakciami [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] tento na adresu právneho zástupcu sťažovateľa produkoval vyjadrenia v tom zmysle, že právny zástupca sťažovateľa sa mal snažiť svojimi vyjadreniami a aktivitami kriminalizovať uvedeného advokáta, čo vyplýva aj z jeho výpovede (v zmysle týchto vyjadrení právny zástupca sťažovateľa mal tvrdiť, že nákup strieborných mincí týmto advokátom mal slúžiť na korumpovanie prokurátorov špeciálnej prokuratúry).

38. Tieto vyjadrenia vzhľadom na príbuzenský vzťah dostatočne zakladajú dôvod objektívnej nestrannosti JUDr. Petra Štífta, a to pre pomer k obhajcovi obžalovaných JUDr. Michalovi Mandzákovi. Z výpovede [REDAKOVANÉ] tiež vyplýva priama súvislosť s trestnou vecou Mýtnik.

39. V danej situácii teda namietaný sudca bude rozhodovať o sťažnostnej argumentácii obhajcu (právny zástupca sťažovateľa), ku ktorému jeho príbuzný vyjadruje nie neutrálne výroky, pričom tieto súvisia práve s prejednávanou trestnou vecou. Uvedené okolnosti majú vplyv na posúdenie objektívnej nestrannosti, preto je irelevantné vyjadrenie sudcu JUDr. Petra Štífta, že sa subjektívne necíti byť zaujatý. Existencia týchto mincových transakcií má pritom význam pre posúdenie toho, či sa objektívnemu pozorovateľovi môže zdať JUDr. Peter Štíft ako nestranný.

40. V tomto kontexte je relevantné, že prokurátor JUDr. Ondrej Repa, PhD., podal na spolupracujúcich obvinených, a to [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obžalobu pre totožný skutok, ktorí mali títo spolupracujúci obvinení spáchať spolu s obžalovaným sťažovateľom. V tomto konaní ide o skutok č. 1 právne kvalifikovaný ako jednočinný súbeh trestných činov porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona a machinácie pri verejnej súťaži a dražbe podľa § 266 Trestného zákona.

41. Obžaloba na [REDAKOVANÉ] je vedená na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 15T/1/2025. Obžalobu podal 17. januára 2025 prokurátor JUDr. Ondrej Repa, PhD., pričom na viacerých miestach obžaloby navrhol trestnú vec [REDAKOVANÉ] ukončiť podmieneným zastavením trestného stíhania podľa § 218 Trestného poriadku. Uvedené podporil

samostatným návrhom 21. januára 2025. Pred podaním obžaloby prokurátor ako pán prípravného konania nepodal samostatný návrh na zastavenie trestného stíhania podľa § 218 Trestného poriadku. Podanie takéhoto návrhu by však musel prokurátor notifikovať v konaní ako benefit, s ktorým by sa musel súd vysporiadať pri posúdení výpovede [REDAKOVANÉ]. Išlo teda o skrytý benefit, ktorý chcel prokurátor poskytnúť spolupracujúcemu obvinenému a o ktorom by v skutočnosti rozhodol sudca.

42. Na základe úradného záznamu bývalého špeciálneho prokurátora JUDr. Daniela Lipšica sa viedlo trestné konanie na Národnej kriminálnej agentúre, v ktorom [REDAKOVANÉ] vypovedal tak, že [REDAKOVANÉ] si mala vyžiadať sumu 300 000 eur za vyriešenie kauzy Daniari. Uvedený spôsob odmeny mal byť aj v kauze Mýtnik, kde [REDAKOVANÉ] uviedol, že obhajkyňa [REDAKOVANÉ] a obhajcovi [REDAKOVANÉ] zaplatil sumu približne 960 000 eur, pričom to bolo za 3 trestné obhajoby, a to 100 000 eur za prevzatie obhajoby, 100 000 eur za vylúčenie na samostatné konanie a 100 000 eur „za vybavenie 218“. Je nesporné, že [REDAKOVANÉ] zaplatil za právne služby [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] celkom 960 000 eur a «rôznymi „mincovými transakciami“ z toho vznikla hotovosť.». [REDAKOVANÉ] bol vyčlenený na samostatné konanie v kauze Mýtnik aj Daniari, čo verifikuje jeho výpoveď o «„mílnikoch“ odmeny za obhajobu v trestných konaniach.».

43. Úkony prokurátora o nepriame poskytnutie „§ 218“ je potrebné vnímať v kontexte týchto výpovedí [REDAKOVANÉ], do ktorých mal byť zapojený aj [REDAKOVANÉ], čo umocňuje zaujatosť JUDr. Petra Štífta ako sudcu sťažnostného senátu, a to vzhľadom na jeho príbuzenský pomer s týmto advokátom.

44. V prípade senátu pod vedením JUDr. Jána Hrubalu možno dôvodne očakávať zamietnutie návrhov obhajoby, a to v smere preverenia transparentnosti poskytovania výhod [REDAKOVANÉ] prokurátorom JUDr. Ondrejom Repom, PhD, napr. výsluchom uvedeného prokurátora, prípadne dotknutých obhajcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], čo má vplyv na výsledok tohto sťažnostného konania.

45. Tretí dôvod zaujatosti má základ v nahrávkach, v ktorých možno identifikovať porušenie objektívnej nestrannosti JUDr. Petra Štífta. Ide o odkaz na mimoprocesné kontakty JUDr. Jána Hrubalu a JUDr. Jána Giertliho s rôznymi príslušníkmi Policajného zboru, ktoré boli predmetom rozhovorov zachytených v inom trestnom konaní. Oprávnenosť tejto sťažnostnej argumentácie bude posudzovať senát 5Tost, a teda i sudca JUDr. Peter Štíft. Na predmetných nahrávkach sa však vedú rozhovory aj o JUDr. Jurajovi Klimentovi a jeho senáte, ktorého dlhoročným členom je JUDr. Peter Štíft.

46. Možno akceptovať, že účastníkom uvedených rozhovorov nebol JUDr. Peter Štíft, ale je relevantné, že účastníkom rozhovoru bol pravdepodobne [REDAKOVANÉ]. Ústavný súd pritom opakovane judikoval, že všeobecné súdy sú povinné vychádzať pri posudzovaní objektívnej nestrannosti sudcu zo všetkých dostupných spisov (nálezy č. k. III. ÚS 24/05-90 z 13. apríla 2005, č. k. III. ÚS 105/2011-74 zo 14. júna 2011). Ústavný súd pritom v druhom náleze zohľadnil aj vysokú hodnotu sporu (*ratione valoris*) ako okolnosť, ktorá odôvodňuje starostlivejšie odôvodnenie rozhodnutia súdu o uplatnenej námietke zaujatosti.

47. Hoci obsahom rozhovoru boli iné osoby, sťažnostný súd mohol zabezpečiť stanovisko [REDACTED] s dôrazom na činnosť JUDr. Petra Štífta. Tento postup senátu 5 Tost by dôsledne objektivizoval skutkový stav o to viac, že sudca JUDr. Peter Štíft sa k obsahu nahrávky nevyjadril.

48. K všetkým týmto okolnostiam sťažovateľ nedostal adekvátnu odpoveď v napadnutom uznesení.

49. Bolo porušené aj právo na rešpektovanie prezumpcie nevinny, keďže napadnutým uznesením mohol päťčlenný senát napraviť predchádzajúce výroky namietaných sudcov, ktoré porušili prezumpciu nevinny, a to najmä pokiaľ ide o spôsobenie škody ako normatívneho znaku. Konštatovanie naplnenia normatívneho znaku skutkovej podstaty trestného činu indikuje porušenie prezumpcie nevinny aj v zmysle judikatúry ESĽP (Benghezal proti Francúzsku z 24. 3. 2022).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

50. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd neprijal adekvátne opatrenia na zabezpečenie prezumpcie nevinny v prebiehajúcom trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi a ďalším obvineným. O jednej z námietok zaujatosti sťažovateľa najvyšší súd nerozhodol, čím znemožnil, aby sťažovateľ proti rozhodnutiu podal opravný prostriedok. Sťažovateľ poukazuje na to, že v zmysle judikatúry ESĽP musí byť účinný vnútroštátny prostriedok nápravy, ktorého cieľom je odstrániť namietané porušenie prezumpcie nevinny počas prebiehajúceho trestného konania, dotknutej osobe okamžite k dispozícii a nesmie byť závislý od výsledku konania.

51. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že 16. januára 2025 podal sťažovateľ námietku zaujatosti (ďalej len „prvá námietka zaujatosti“) proti JUDr. Petrovi Štíftovi a JUDr. Jurajovi Klimentovi a ďalším podaním uplatnil námietky zaujatosti proti JUDr. Martinovi Bargelovi a JUDr. Mariánovi Mačurovi. O týchto námietkach rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 5Tost/1/2025 z 18. februára 2025 tak, že niektorých namietaných sudcov nevytlúčil a o námietke proti jednému z namietaných sudcov nekonal. Proti uzneseniu o prvej námietke zaujatosti podal sťažovateľ sťažnosť.

52. Ešte pred rozhodnutím sťažnostného súdu o sťažnosti sťažovateľa tento podal 29. apríla 2025 námietku zaujatosti proti JUDr. Patrikovi Príbelskému, JUDr. Petrovi Kaňovi, JUDr. Emilovi Klemaničovi a JUDr. Beate Javorkovej, t. j. členom päťčlenného senátu, ktorý mal rozhodnúť o sťažnosti (ďalej len „druhá námietka zaujatosti“). Na rozhodnutie o druhej námietke zaujatosti senát najvyššieho súdu nariadil neverejné zasadnutie 20. mája 2025. Zo zápisnice z neverejného zasadnutia, ktorú si zaobstaral ústavný súd, vyplýva, že členovia senátu sa pred rozhodnutím oboznámili („prečítali“) s námietkou v tomto rozsahu: „uznesenie zo dňa 18. februára 2025, sp. zn. 5 Tost 1/2025, námietka zaujatosti obvinených zo dňa 29. apríla 2025 a 19. mája 2025 a podstatný obsah súvisiaceho spisu.“ Následne sudca spravodajca navrhol prijať uznesenie s výrokom: „Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku sa o námietke zaujatosti obvineného [REDACTED] a [REDACTED] nekoná.“ Všetci ďalší členovia senátu sa k návrhu vyjadrili tak, že uviedli, že v zmysle citovaného ustanovenia sa o predmetnej námietke zaujatosti nekoná. Následne po hlasovaní senátu predseda senátu oznámil, že bolo prijaté uznesenie s navrhnutým výrokom. V nadväznosti na toto neverejné zasadnutie uznesenie senát oznámil sťažovateľovi vyrozumiením z 21. mája 2025, v ktorom uviedol, že bolo prijaté uznesenie podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku, v zmysle ktorého sa o druhej námietke zaujatosti nekoná.

53. Následne päťčlenný senát najvyššieho súdu napadnutým uznesením sp. zn. 2TdoVS/5/2025 z 27. mája 2025 rozhodol o sťažnosti sťažovateľa tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku napadnuté uznesenie zrušil (výrok I) a výrokmi II a III rozhodol, že podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku sudcovia najvyššieho súdu JUDr. Peter Štíft a JUDr. Martin Bargel nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa a spoluobvineného vedenej najvyšším súdom pod sp. zn. 5Tost/1/2025. Najvyšší súd v napadnutom uznesení podrobne odôvodnil dôvod zrušenia napadnutého rozhodnutia a následne podrobne odôvodnil nevylúčenie špecifikovaných sudcov z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa, pričom adresne, konkrétne a špecificky reagoval na sťažnostné námietky sťažovateľa.

54. Trestný poriadok a ani iná vnútroštátna regulácia neupravuje špecifický prostriedok, ktorého využitím by sa bolo možné domáhať „okamžitého“ prieskumu tvrdenia o zásahu do prezumpcie nevinny. Podstatné však je, či vnútroštátna úprava zakotvuje iný, všeobecnejšie konštruovaný procesný inštrument smerujúci k bezodkladnému prieskumu dodržania prezumpcie nevinny. Pri hľadaní odpovede na nastolenú otázku vychádzal ústavný súd z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 27. mája 2025 a vyrozumien z 21. mája 2025, ktoré vznikli ako reakcia na sťažovateľovu prvú námietku zaujatosti a druhú námietku zaujatosti. O prvej námietke zaujatosti rozhodol najvyšší súd uznesením z 18. februára 2025, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd ako sťažnostný súd napadnutým uznesením z 27. mája 2025. Pokiaľ ide o druhú námietku zaujatosti, o tejto rozhodol najvyšší súd uznesením na neverejnom zasadnutí 20. mája 2025 tak, že sa o nej podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná. Je zjavné, že s uvedeným výsledkom sťažovateľ nesúhlasí a vyjadruje svoju nespokojnosť s týmto výsledkom aj podaním aktuálne prerokúvanej ústavnej sťažnosti. Vecné vybavenie prvej námietky zaujatosti a zákonom predpokladaný spôsob vybavenia druhej námietky zaujatosti je dôkazom toho, že v sťažovateľovej veci vnútroštátna právna úprava poskytla bezprostredne dostupný nápravny inštrument umožňujúci okamžitý prieskum rešpektovania prezumpcie nevinny v priebehu trestného konania. Trestný poriadok síce nezakotvuje typovo špecificky pomenovaný právny prostriedok ochrany prezumpcie nevinny, upravuje však námietku zaujatosti, ktorá neexistenciu osobitného mechanizmu v plnej miere nahrádza. Sťažovateľ pritom tento prostriedok využil (vrátane následného sťažnostného konania v prípade prvej námietky zaujatosti), pričom na svoje argumenty získal odpovede. Možno akceptovať námietku sťažovateľa, že, čo sa týka druhej námietky zaujatosti, najvyšší súd nešpecifikoval, z akého konkrétneho dôvodu vymedzeného v § 32 ods. 6 Trestného poriadku o druhej námietke zaujatosti nekonal. Hypotéza uvedenej právnej normy predpokladá, že o námietke zaujatosti sa nekoná, ak je námietka zaujatosti (i) založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, ak (ii) nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 alebo (iii) ak je dôvodom námietky len riadny procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, alebo ak (iv) ide o námietku, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31. Najvyšší súd ani v zápisnici z neverejného zasadnutia a ani v následnom vyrození (keď samostatné uznesenie nebolo vyhotovené, pozn.) nijako neindikoval, z ktorého konkrétneho dôvodu subsumoval námietky sťažovateľa v druhej námietke zaujatosti pod § 32 ods. 6 Trestného poriadku s procesným dôsledkom, že o nej nekonal. V každom prípade zo zvoleného procesného postupu (nariadenie neverejného zasadnutia, prerokovanie druhej námietky zaujatosti s vyjadrením sa každého sudcu o nej a prijatie uznesenia o nekonaní o druhej námietke zaujatosti) je zjavné, že senát najvyššieho súdu venoval argumentácii

sťažovateľa v druhej námietke zaujatosti pozornosť a vysporiadal sa s ňou zákonom predpokladaným procesným postupom. Absencia vymedzenia konkrétneho dôvodu postupu podľa špecifikovaného zákonného ustanovenia za daných okolností nepredstavuje pochybenie takej intenzity, ktoré by viedlo k záveru o porušení označených práv sťažovateľa a ktoré by odôvodňovalo ingerenciu ústavného súdu už v danom štádiu trestného konania, pretože z povahy veci bol zrejmý dôvod takéhoto postupu aj bez podrobnejšieho vymedzenia konkrétneho dôvodu, čo indikuje aj obsah následne vydaného napadnutého uznesenia sp. zn. 2TdoVS 5/2025 z 27. mája 2025.

55. V týchto súvislostiach je tiež relevantné, že čl. 13 dohovoru zaručuje dostupnosť opravného prostriedku na vnútroštátnej úrovni na presadenie podstaty práv a slobôd zakotvených v dohovore bez ohľadu na formu, v akej sú zabezpečené vo vnútroštátnom právnom poriadku. Účinkom čl. 13 je teda požiadavka poskytnúť vnútroštátny opravný prostriedok na riešenie podstaty sťažnosti podľa dohovoru a poskytnúť primeranú nápravu, hoci zmluvné štáty majú určitú voľnosť, pokiaľ ide o spôsob, akým plnia svoje povinnosti podľa tohto ustanovenia (Jabari proti Turecku, č. 40035/98, § 48, ECHR 2000-VIII, a Bazjaks proti Lotyšsku, č. 71572/01, § 127, 19. 10. 2010, s ďalšími odkazmi). Opravný prostriedok požadovaný čl. 13 musí byť „účinný“ v praxi aj v práve (napríklad İlhan proti Turecku [GC], č. 22277/93, § 97, ECHR 2000-VII). Pojem „účinný“ sa tiež považuje za znamenajúci, že opravný prostriedok musí byť primeraný a dostupný (Asproftas proti Turecku, č. 16079/90, § 120, 27. 5. 2010; citované z rozsudku ESLP vo veci O’Sullivan McCarthy Mussel Development Ltd proti Írsku zo 7. 6. 2018, sťažnosť č. 44460/16).

56. Účinným prostriedkom nápravy v systéme právneho poriadku Slovenskej republiky v trestnom konaní je v kontexte požiadavky na bezprostrednú dostupnosť predovšetkým námietka zaujatosti podľa § 31 Trestného poriadku a následne tiež dostupný účinný opravný prostriedok – sťažnosť podľa § 32 ods. 4 Trestného poriadku, na základe ktorej možno preskúmať rozhodnutie o podanej námietke zaujatosti. Tieto opravné prostriedky sú i) schopné priamo napraviť namietané porušenie práv dotknutej osoby, ii) sú dotknutej osobe okamžite k dispozícii, iii) umožňujú efektívne chrániť predmetné práva. Tieto opravné prostriedky teda možno považovať za účinné, dostatočné a dostupné.

57. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd nezistil dôvod na odklon od ustálenej judikatúry, podľa ktorej je trestné konanie od začiatku až do konca procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd, ak tieto deficity neboli odstránené v priebehu trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je (okrem iného) aj náprava prípadných pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (v danom prípade súdov, pozn. – m. m. napr. III. ÚS 513/2024).

58. Ústavný súd v okolnostiach aktuálne prerokovanej veci poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ bude mať možnosť, ak by sa to ukázalo ako potrebné, podať riadny opravný prostriedok vo forme odvolania podľa § 306 Trestného poriadku, prípadne aj mimoriadny opravný prostriedok, a to dovolanie podľa § 368 ods. 1 v spojení s § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

59. Pokiaľ ide o odvolanie, obžalovaný ako osoba oprávnená podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorý sa ho priamo dotýka, môže podať odvolanie pre nesprávnosť výroku, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba. V nadväznosti na to ústavný súd v konkrétnosti odkazuje na § 321 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého odvolací súd zruší napadnutý rozsudok (okrem iných prípadov) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, lebo boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby (m. m. napr. II. ÚS 258/2019, III. ÚS 214/2024, III. ÚS 513/2024).

60. V súvislosti s potenciálnou možnosťou využitia dovolania ústavný súd pripomína, že § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku je postavený na slovnom spojení „sudca, ktorý mal byť vylúčený...“, pričom takto formulovaná dikcia neumožňuje najvyššiemu súdu odmietnuť dovolanie pre absenciu tohto dôvodu iba odkazom na iné rozhodnutie o ne/vylúčení sudcu. Naopak, ústavnou povinnosťou najvyššieho súdu je v záujme reálneho naplnenia práv obvineného pri takto uplatnenom dôvode dovolania meritórne skúmať, či sudca, vo vzťahu ku ktorému bol tento dovolací dôvod uplatnený, mal alebo nemal byť (teda nie či bol alebo nebol) vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania (m. m. napr. I. ÚS 102/2023, III. ÚS 513/2024).

61. Ústavný súd v skorších rozhodnutiach (IV. ÚS 634/2024, II. ÚS 75/2025, II. ÚS 81/2025) uviedol, že pokiaľ je podradenie námietok zaujatosti pod procesný režim § 32 ods. 6 Trestného poriadku konajúcim súdom zdôvodnené, nemožno takýto záver všeobecného súdu hodnotiť ako svojvôľu a neústavný postup. Uvedený právny záver ústavný súd formuloval vo väzobných veciach, kde ústavné sťažnosti sťažovateľa smerovali proti rozhodnutiam všeobecných súdov rozhodujúcich o žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu, pričom ústavný súd hodnotil, či spôsob vybavenia námietky zaujatosti obvineného (proti sudcovi konajúcemu vo veci samej subsumovanej pod § 32 ods. 6 Trestného poriadku) má dopad na ústavnosť väzobného rozhodovania. Ústavný súd stabilne uplatňuje svoju právomoc a preskúmava ústavnosť rozhodovania všeobecných súdov o väzbe (vzatie do väzby, žiadosti o prepustenie z väzby, rýchlosť rozhodovania vo väzobných veciach a pod.) a v rámci toho preskúmava rôzne námietky obvinených (vrátane námietok zaujatosti). Tento postup je však odôvodnený tým, že ide o rozhodovanie o väzbe, t. j. izolovaný úsek trestného konania so špecifikovaným predmetom, kde po rozhodnutí sťažnostného súdu je špecifikovaná väzobná vec právoplatne skončená bez priamej možnosti akékoľvek pochybenia v konaní o väzbe namietat' neskôr v konaní vo veci samej (a to ani v odvolaní a dovolaní proti meritórnemu rozhodnutiu). V tomto aspekte je sťažovateľova situácia odlišná, keďže nekonanie o druhej námietke zaujatosti bude môcť sťažovateľ namietat' aj v konaní vo veci samej.

62. Zo skutočností už vymedzených v tomto uznesení vyplýva, že skutočnosť namietaná sťažovateľom, a teda nevyhlúčenie špecifikovaných sudcov, resp. nekonanie o jeho druhej námietke zaujatosti, potenciálne zakladá (nie bez ďalšieho preukazuje, pozn.) dôvod na podanie opravných prostriedkov. Právna úprava teda sťažovateľovi umožnila nielen bezprostredne (aktiváciou námietky zaujatosti, pozn.), ale umožní mu dokonca aj v následných štádiách trestného konania domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich práv, a to prostredníctvom opravných prostriedkov, na základe ktorých je opravný súd oprávnený a povinný preskúmať opodstatnenosť tvrdení predostretých v ústavnej sťažnosti (m. m. napr. III. ÚS 513/2024).

63. Napokon ústavný súd konštatuje, že v predchádzajúcich bodoch formulovaný právny záver nijako nespochybňujú ani rozhodnutia ESLP a Súdneho dvora, na ktoré odkazoval sťažovateľ v ústavnej sťažnosti. Pokiaľ ide o rozhodnutie ESLP vo veci Petříková proti Slovenskej republike z 25. novembra 2021, v danej veci ESLP posudzoval zaujatosť sudcu ústavného súdu, a to až po samotnom rozhodnutí ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky (porovnaj bod 14). ESLP teda neuplatňoval svoju právomoc v prebiehajúcom konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky. Rozhodnutie vo veci Gutsanovi proti Bulharsku z 15. októbra 2013 (konečné rozhodnutie z 15. 1. 2014) sa týkalo prebiehajúceho trestného konania, avšak ESLP preskúmaval výlučne zásah policajných orgánov z 31. marca 2010 spojený s vniknutím policajných orgánov do domu sťažovateľov, ktorý viedol k zadržaniu sťažovateľa, a to za prítomnosti manželky sťažovateľa a ich dvoch maloletých dcér, a to z hľadiska čl. 3 dohovoru. ESLP uplatnil svoju právomoc z dôvodu absencie účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy v prípadoch, keď malo dôjsť výlučne k duševnej (psychickej) traume zo strany policajných orgánov pri vykonávaní ich právomoci (porovnaj body 88 až 97). Rozhodnutie Kasatkin proti Rusku z 22. júna 2021 sa týkalo námietky sťažovateľa o porušení princípu prezumpcie nevinny vzhľadom na obsah reportáží v médiách citujúcich hovorca vyšetrovacieho orgánu, resp. vzhľadom na tlačovú správu súdu prvého stupňa o tom, že bude prejednávať sťažovateľovu vec, keď sťažovateľ bol označený ako páchatel' daných trestných činov. ESLP odmietol sťažnosť ako neprípustnú aj z dôvodu, že sťažovateľ využil na svoju ochranu len odvolanie proti prvostupňovému rozsudku, v ktorom namietal aj porušenie princípu prezumpcie nevinny, čo však ESLP nepovažoval za účinný prostriedok nápravy. Sťažovateľ mal v lehote namietat' priamo proti skutočnostiam, v ktorých videl porušenie princípu prezumpcie nevinny. ESLP v danom rozhodnutí tiež uviedol, že vzhľadom na samotnú povahu práva zakotveného v čl. 6 ods. 2 dohovoru musí byť každý účinný vnútroštátny prostriedok nápravy, ktorého cieľom je odstrániť namietané porušenie prezumpcie nevinny počas prebiehajúceho trestného konania, dotknutej osobe okamžite k dispozícii a nesmie byť závislý od výsledku konania. Prijat' opačný záver by znamenalo poprieť samotnú zásadu rešpektovania prezumpcie nevinny (Gutsanovi proti Bulharsku, č. 34529/10, § 176... bod 19). Napokon pokiaľ ide o rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C-203/21 z 10. novembra 2022 (DELTA STROJ), uvedené sa týkalo výlučne prezumpcie nevinny so záverom, že čl. 48 charty bráni vnútroštátnej úprave, podľa ktorej vnútroštátny súd môže uložiť právnickej osobe trestnú sankciu za trestný čin, za ktorý je zodpovedná fyzická osoba, ktorá je oprávnená zaväzovať alebo zastupovať túto právnickú osobu, v prípade, že tejto právnickej osobe nebolo umožnené spochybnit' existenciu tohto trestného činu. Uvedené rozhodnutie sa týkalo právnej úpravy v Bulharsku, ktorá umožňovala trestnému súdu uložiť právnickej osobe peňažný trest za trestný čin (konateľ'a alebo zástupcu tejto právnickej osoby), ktorý je predmetom súbežného trestného konania, ktoré ešte nebolo právoplatne skončené.

64. Sťažovateľ vo svojej veci vidí porušenie prezumpcie nevinny (aj) vo vyhláseniach (bývalých) predstaviteľov výkonnej moci (predsedu vlády) alebo členov politického hnutia, nešlo teda priamo o vyjadrenia orgánov činných v trestnom konaní, prípadne trestného súdu, čo je odlišná skutková okolnosť oproti veci Kasatkin. V nadväznosti na tieto vyjadrenia sťažovateľ namietal zaujatosť viacerých sudcov rozhodujúcich v jeho trestnej veci, pričom mal k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy už v priebehu trestného konania (námietky zaujatosti), o ktorom bolo spôsobom predpokladaným ustanoveniami Trestného poriadku rozhodnuté. Z týchto hľadísk bola naplnená požiadavka, aby mal obvinený už v priebehu trestného konania dostupný účinný právny

prostriedok nápravy v kontexte namietaného porušenia princípu prezumpcie nevinoty. Pokiaľ ide o námietku, že tlačové vyhlásenie bývalého predsedu vlády má byť použité ako dôkaz v konaní, ústavný súd odkazuje osobitne na procesné oprávnenia sťažovateľa ako obvineného v trestnom konaní a na realizáciu jeho práva na obhajobu, ktoré zahŕňa možnosť vyjadriť sa k navrhnutým a vykonaným dôkazom a možnosť predkladať vlastné dôkazy a pod. vrátane možnosti uplatnenia riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. Sťažovateľom uvádzaná argumentácia takto nepredstavuje ani dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by viedli k aplikácii § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

65. Za daných okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc iných orgánov verejnej moci. Napriek tvrdeniu sťažovateľa o potrebe kasačného zásahu ústavného súdu už v tomto štádiu predmetného trestného konania nenašiel v jeho argumentácii dôvod na taký postup, a teda aj zmenu svojej už ustálenej judikatúry.

66. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

67. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu